



POREVIZIJSKO POROČILO
O POPRAVLJALNIH UKREPIH
MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT



*Bedimo
nad potni
javnega
denarja*



POS LANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

**POREVIZIJSKO POROČILO
O POPRAVLJALNIH UKREPIH
MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT**



Številka: 1211-8/2006-24

Ljubljana, 9. julija 2007

1. UVOD

V revizijskem poročilu o zagotavljanju predšolske vzgoje v letih 2003 do 2006¹ je Računsko sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: računsko sodišče) ocenilo, da sistem predšolske vzgoje, ki ga je vzpostavila država, ni učinkovit, predvsem v delu, ki se nanaša na zagotavljanje dostopnosti vrtcev.

Med izvajanjem revizije smo ugotovili več pomembnih nesmotnosti in pomanjkljivosti v sistemu zagotavljanja predšolske vzgoje, za katerega je pristojno Ministrstvo za šolstvo in šport (v nadaljevanju: ministrstvo). Ker razkrite nesmotnosti in pomanjkljivosti niso bile odpravljene med revizijo, smo v revizijskem poročilu podali zahtevo, da ministrstvo v 90 dneh predloži odzivno poročilo.

Ministrstvo je v predpisanem roku 90 dni računskemu sodišču predložilo odzivno poročilo (dopis št. 060-54/2006 z dne 17. 5. 2007). V odzivnem poročilu, ki ga je s podpisom in pečatom potrdila odgovorna oseba, dr. Milan Zver, minister za šolstvo in šport, so predstavljeni popravljalni ukrepi. V porevizijskem postopku smo pregledali odzivno poročilo ter preizkusili verodostojnost in zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov.

V tem poročilu:

- predstavljamo ugotovitve in ocene, ki so bile razkrite v revizijskem poročilu in so zahtevale ukrepanje;
- povzemamo popravljalne ukrepe in
- izrekamo mnenje o zadovoljivosti popravljalnih ukrepov.

¹ Št. 1211-8/2006-20 z dne 14. 2. 2007.

2. UGOTOVITVE IN OCENE TER POPRAVLJALNI UKREPI

Glede na ugotovitve in ocene revizije o učinkovitosti zagotavljanja predšolske vzgoje je računsko sodišče od ministrstva zahtevalo navedbo in opis izhodišč za pripravo strategije o ureditvi predšolske vzgoje, ki bodo med drugim vključevala jasne in merljive programske cilje glede vključenosti otrok v uradne oblike predšolske vzgoje. V skladu s tem je moralo ministrstvo izkazati aktivnosti, s katerimi bo:

- zagotovilo zaznavanje števila otrok znotraj posameznih okolij, ki niso vključeni v uradne oblike predšolske vzgoje;
- skušalo prepoznati razloge, da otroci niso vključeni v uradne oblike predšolske vzgoje;
- spodbujalo ustanavljanje in organiziranje drugih, z zakonom že predvidenih oblik predšolske vzgoje;
- v okoljih, kjer povpraševanje presega razpoložljive kapacitete, spodbudilo oblikovanje dodatnih prostih mest v zakonsko predvidenih oblikah predšolske vzgoje;
- zagotovilo vzpostavitev, sprotno ažuriranje ter javno dostopnost evidenc, ki bodo izkazovale obstoječe stanje glede vrste in števila izvajalcev oziroma oblik predšolske vzgoje z navedbo kapacitet in stanja razpoložljivih mest v različnih programih predšolske vzgoje;
- preprečilo izvajanje dejavnosti, ki jih trenutno za dodatno plačilo izvajajo zunanji izvajalci v okviru in času izvajanja osnovnega programa predšolske vzgoje, in zagotovilo izvajanje aktivnosti v skladu z določili kurikula za vrtce.

2.1 Zaznavanje števila otrok znotraj posameznih okolij, ki niso vključeni v uradne oblike predšolske vzgoje

2.1.1 Opis nepravilnosti

V šolskem letu 2005/2006 v Sloveniji 32.699 predšolskih otrok ni bilo vključenih v eno izmed uradnih oblik predšolske vzgoje.

Računsko sodišče je ugotovilo, da spremljanje stanja o dostopnosti storitev predšolske vzgoje znotraj posameznih okolij ni zadovoljivo. Ministrstvo ne skrbi dosledno za organizirano in sistematično spremljanje stanja potreb po vključenosti otrok v posameznih vrtcih ter o dejanskem številu razpoložljivih mest, ki so v vrtcih na voljo. Ministrstvo tudi ne spremlja dolžine čakalne dobe za vpis otrok v vrtce, ki je eden izmed pokazateljev dostopnosti vrtcev. Ministrstvo ne vodi točnih in popolnih evidenc s podatki o ponudbi in povpraševanju po prostih mestih v vrtcih znotraj posameznih okolij in tako zaradi pomanjkanja podatkov nima pravega izhodišča za določitev ciljev ter pripravo in izvedbo ustreznih

ukrepov. Brez ocene stanja glede (ne)vključenosti otrok v oblike predšolske vzgoje znotraj posameznih okolij ni mogoče kvalitetno načrtovati ustreznih rešitev (gradnja novih vrtcev, organiziranje drugih oblik predšolske vzgoje) in tako uresničiti postavljenih ciljev.

2.1.2 Izkazani popravljalni ukrepi

Za celovit pregled dejanskega stanja je ministrstvo 8. 11. 2006 občinam posredovalo v izpolnitev vprašalnik o zagotavljanju prostih mest v vrtcih. Vprašalnik je vseboval navedbo podatkov o številu prostih mest v vrtcih v posamezni občini, številu odklonjenih otrok za šolska leta 1999/2000 do 2006/2007, podatke o številu na novo zagotovljenih mest v vrtcih od leta 1999 dalje, načinu zagotavljanja novih mest v vrtcih ter o vzrokih premajhnega števila prostih mest za otroke v vrtcih, vključno z opisom nadaljnega načina reševanja zagotovitve zadostnih kapacitet v vrtcu.

Na podlagi prejetih podatkov iz navedenih vprašalnikov je nastalo gradivo z naslovom *Analiza o zagotavljanju dostopnosti vrtcev v RS*² (v nadaljevanju: analiza dostopnosti), ki zajema pregled stanja od leta 1999 do 2006. Analiza dostopnosti, ki jo bo ministrstvo opravilo vsako leto, bo izhodišče za pripravo in izvedbo vseh nadaljnjih ukrepov ministrstva, povezanih z vsakoletnim sofinanciranjem investicij v vrtce.

Za zagotovitev realne slike zadostnosti kapacitet v vrtcih in tudi zaradi drugih razlogov ministrstvo načrtuje, da v Zakon o vrtcih³ vključi bolj natančno določbo o vpisu otrok v vrtec. Vpis otrok bi bil praviloma mogoče le v občini stalnega bivališča na enem mestu (izjeme bi bili npr. starši študenti in starši, ki v svoji občini ne dobijo prostega mesta), s tem pa bi bila vzpostavljena evidenca potreb po vpisu otrok v vrtec na enem mestu. Tako bi bila odpravljena bistvena pomanjkljivost sedanje ureditve in prakse, ki omogoča, da starši vpišejo otroka v več vrtcev v isti ali različnih občinah hkrati, to pa pomeni, da se ne bi več isti otrok večkrat upošteval kot »odklonjeni otrok«.

2.1.3 Ocena popravljalnih ukrepov

Ugotavljamo, da je ministrstvo pristopilo k analizi deleža vključenosti otrok v vrtce, števila odklonjenih otrok in števila nezapolnjenih mest v posameznih vrtcih, kar v dani situaciji ocenjujemo kot zadovoljiv popravljalni ukrep.

Pri proučitvi ugotovitev izvedene analize dostopnosti računsko sodišče ugotavlja, da ministrstvo kot odklonjene otroke še vedno upošteva tudi tiste, ki so bili odklonjeni v enem vrtcu in sprejeti v drug vrtec ter da se otrok, ki je zavržen v treh vrtcih upošteva za tri odklonitve. Opozarjamo, da bo moralo ministrstvo, če bo želelo evidentirati dejansko stanje povpraševanja po prostih mestih v vrtcih, izboljšati sistem zaznavanja odklonitev tako, da bo mogoče prepoznavati dejanske potrebe po prostih mestih.

V zvezi z navedbo ministrstva, da bodo letne analize dostopnosti izhodišče za pripravo in izvedbo ukrepov, povezanih z vsakoletnim sofinanciranjem investicij v vrtce, opozarjamo ministrstvo, da so navedene analize ključna podlaga za načrtovanje tudi drugih ukrepov za povečanje dostopnosti vrtcev in ne zgolj za sofinanciranje gradenj vrtcev.

² Maj 2007.

³ Uradni list RS, št. 12/96, 44/00, 78/03, 72/05.

Ministrstvo je kot aktivnost za izboljšanje evidenc o dostopnosti vrtcev, predvsem zato, da bi se izognilo evidentiranju povpraševanja po prostem mestu v več vrtcih hkrati, navedlo tudi načrtovanje predloga sprememb Zakona o vrtcih, ki naj bi določal možnost vpisa otroka le v občini stalnega bivališča, z možnimi izjemami. Po naši oceni je navedena aktivnost zgolj zaradi poenostavitve vodenja evidenc o potrebah po vključitvi otrok v vrtnice neustrezna, saj starše omejuje pri izbiri vrtnice, hkrati pa ne rešuje bistva problema nedostopnosti vrtcev. Ustrezno načrtovana, koordinirana in izvedena centralizacija in informatizacija evidenc o kapacitetah vrtcev in povpraševanju po prostih mestih bi bila po mnenju računskega sodišča bolj dolgoročno in kvalitetna podlaga za odpravo sedanjih pomanjkljivosti, kakor pa omejevanje svobode staršev pri vpisu njihovih otrok, poleg tega, pa bi omogočala tudi lažje uravnavanje letnih presežkov oziroma pomanjkanja povpraševanja po prostih mestih v uradnih oblikah predšolske vzgoje.

2.2 Prepoznavanje razlogov za ne vključitev otrok v uradne oblike predšolske vzgoje

2.2.1 Opis nepravilnosti

V šolskem letu 2005/2006 v Sloveniji 32.699 predšolskih otrok ni bilo vključenih v eno izmed uradnih oblik predšolske vzgoje. Ministrstvo ne pozna razlogov in oblike varstva 36,4 odstotka predšolskih otrok, ki v tem obdobju niso bili vključeni v vrtnice, ter nima vpogleda v obseg in način izvajanja zasebnega varstva na sivem trgu. S tem je oteženo oblikovanje ustrezne družinske, socialne, izobraževalne ter davčne politike, ki bi spodbujala starše, da varstvo svojih otrok zaupajo uradnim oblikam predšolske vzgoje, oziroma da izvajalci predšolskega varstva svojih storitev ne bi opravljali na sivem trgu.

Anketa staršev predšolskih otrok, ki jo je izvedlo računsko sodišče (v nadaljevanju: anketa računskega sodišča) kaže, da so anketirani starši predšolskih otrok med razlogi, da otrok ne obiskuje javnega vrtnice, najpogosteje navedli, da ima otrok na voljo drugo obliko varstva, sledili pa so mu naslednji razlogi: previsoka cena vrtnice, drugi osebni razlogi, zasedenost vrtnice, oddaljenost vrtnice. Analiza odgovorov anketiranih staršev je tudi pokazala, da se za oblike varstva predšolskih otrok, ponujene na sivem trgu, odločajo predvsem starši s povprečnim ali višjim osebnim dohodkom, saj so te cenovno dostopnejše v primerjavi s ceno javno-veljavnega programa vrtnice.

2.2.2 Opis ukrepov

Ministrstvo je naročilo raziskavo javnega mnenja (v nadaljevanju: anketa ministrstva), ki se je izvajala od 7. 3. 2007 do 9. 3. 2007. Metoda izvedbe je bila telefonska anketa na vzorcu 1200 anketirancev. Realizirani vzorec vprašanih temelji na 631 anketiranih. Anketa ministrstva je pokazala, da je 12 odstotkov anketirancev imelo otroke, ki so primerno stari za obiskovanje vrtnice. Od teh anketirancev jih vrtnice dejansko obiskuje 83 odstotkov. Razlogi za neobiskovanje vrtnice so različni: previsoka cena vrtnice, v vrtnicu v kraju, kjer družina živi, ni prostih mest, anketirancu se vrtnice ne zdi primeren za njegovega otroka in drugo. Otroke, ki ne obiskujejo vrtnice, najpogosteje varujejo sorodniki (60 odstotkov), pri neregistrirani zasebni varuški je v varstvu 6,7 odstotka otrok, preostali otroci pa so v drugih oblikah varstva.

Primerjava rezultatov ankete ministrstva in ankete računskega sodišča kaže, da se najbolj razhajajo glede zaključka o tem, v kolikšnem deležu otroke varujejo zasebne neregistrirane varuške.

Ministrstvo navaja, da bo zaradi vpogleda v dejansko stanje o razlogih za ne vključitev otrok v vrtec in s tem povezanimi vprašanji v prihodnje redno opravilo letno vsaj dve anketi zainteresirane javnosti.

2.2.3 Ocena ukrepov

Ocenjujemo, da je ministrstvo pristopilo k aktivnostim za ugotavljanje razlogov za ne vključitev otrok v uradne oblike predšolske vzgoje, kar trenutno ocenjujemo kot zadovoljiv popravljalni ukrep.

Ob tem opozarjamo, da v primerjavi z anketo, ki jo je izvedlo računsko sodišče, v anketi ministrstva niso bili zajeti le starši predšolskih otrok, temveč je vzorec anketiranih predstavljal naključno izbranih 1200 telefonskih naročnikov, ki so odgovarjali na vprašanja v zvezi s predšolsko vzgojo, delovanjem osnovnih šol ter maturo. Upoštevanje zgolj rezultatov ankete ministrstva na vzorcu naključno izbranih telefonskih naročnikov (odgovarjalo je 631 anketiranih izmed katerih je le 76 anketiranih imelo predšolskega otroka) ter kot posledica teh rezultatov na vprašanja glede razlogov zakaj otrok ne obiskuje vrtca ter kdo mu nudi varstvo in predšolsko vzgojo, ki temeljijo na odgovorih le 15 anketirancev⁴, lahko vodi do načrtovanja neustreznih ukrepov. Na dejstvo, da »so številke v vzorcu premajhne, da bi omogočale kakršnekoli trdne sklepe« v Poročilu o raziskavi javnega mnenja za potrebe ministrstva opozarja namreč sam izvajalec ankete ministrstva.

Glede na navedbo ministrstva, da bo v prihodnje redno izvedlo vsaj dve anketi zainteresirane javnosti, menimo, da je anketa sicer eden izmed pokazateljev stanja, ne pa tudi zadosten ukrep za oblikovanje celovite politike, ki bi ustrezno spodbujala starše, da varstvo svojih otrok zaupajo uradnim oblikam predšolske vzgoje. Računsko sodišče bo predvidene aktivnosti za prepoznavanje razlogov za ne vključitev otrok v uradne oblike predšolske vzgoje ter s tem ukrepe za povečevanje dostopnosti vrtcev spremljalo tudi v prihodnje.

2.3 Spodbujanje ustanavljanja in organiziranja drugih, z zakonom že predvidenih oblik predšolske vzgoje

2.3.1 Opis nepravilnosti

Ministrstvo v revidiranem obdobju ni ustrezno proučilo razlogov za to, da v predpisih niso predvidene oblike predšolske vzgoje (od dvanajstih predvidenih oblik dejansko obstajajo le tri, pet oblik predšolske vzgoje v praksi sploh ne obstaja, o obstoju ostalih štirih oblik pa ministrstvo nima podatkov) ter ni izvajalo učinkovitih ukrepov, ki bi spodbudili nastanek drugih, sicer z zakonom predvidenih oblik predšolske vzgoje.

⁴ Da ima otroka v eni izmed neregistriranih oblik predšolskega varstva je v anketi ministrstva navedel le en sam anketiranec.

V revidiranem obdobju ministrstvo ni sprejelo učinkovitih ukrepov za zmanjšanje števila otrok, ki ne obiskujejo vrtcev, ukrepalo je zgolj posredno z nudenjem strokovne in pravne pomoči ter s posredovanjem pojasnil, ki so koristni, a ne zadostni ukrepi, s katerimi bi bilo mogoče lokalne skupnosti vzpodbuditi k ustanavljanju oziroma organiziranju tudi drugih z zakonom predvidenih oblik predšolske vzgoje. Ministrstvo ni načrtovalo in izvajalo aktivnosti, s katerimi bi se število izvajalcev predšolske vzgoje in varstva na sivem trgu zmanjšala (navedenim izvajalcem niso bili omogočeni pogoji, pod katerimi bi bili ti pripravljene izvajati eno izmed uradnih oblik predšolske vzgoje).

Rezultati ankete računskega sodišča kažejo, da je izmed anketiranih staršev, katerih otroci ne obiskujejo vrtca, skoraj tretjina takšnih, ki varstvo svojih otrok zaupajo zasebnim varuškam, ki pa formalno za tako dejavnost niso registrirane.

2.3.2 Opis ukrepov

Ministrstvo pripravlja glede oblik predšolske vzgoje naslednje spremembe in dopolnitve Zakona o vrtcih⁵ oziroma Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja⁶ (v nadaljevanju: ZOFVI):

- spremembe, s katerimi bo olajšalo pogoje za organiziranje vzgojno-varstvene družine, tako da bo to obliko poleg vrtca lahko organiziral tudi zasebni vrtec ali zasebni vzgojitelj;
- opredelitev in vključitev nove oblike varstva na domu, ki bi jo izvajal »varuh otrok na domu«, za katerega se v okviru Centra za poklicno izobraževanje že pripravlja poklicni standard;
- vključitev novega 23. člena v Zakon o vrtcih, na podlagi katerega se bodo na ministrstvu registrirali vsi izvajalci varstvenih in razvedrilnih dejavnosti, ki niso sestavni del programa za predšolske otroke; na takšen način bo vzpostavljen celovit pregled ministrstva ne le nad izvajalci programov za predšolske otroke, temveč tudi nad izvajalci varstvenih dejavnosti;
- olajšalo pogoje za registracijo statusa zasebnega vzgojitelja (predlog dopolnitve 13. člena ZOFVI, ki bi omogočal registracijo statusa zasebnega vzgojitelja tudi, ko je oseba v delovnem razmerju za krajši delovni čas od polnega).

2.3.3 Ocena ukrepov

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o vrtcih in ZOFVI ocenjujemo kot zadovoljiv popravljani ukrep, kateremu pa bodo, po sprejetju zakona, morali slediti tudi ukrepi za njegovo izvajanje. Že do sedaj je namreč zakon sicer predvideval raznovrstne oblike predšolske vzgoje, vendar pa nekatere med njimi niso uspeli zaživeti v praksi.

Sprejetje sprememb in dopolnitev zakonov ter njihove učinke na organiziranje drugih predpisanih oblik predšolske vzgoje bomo posebej natančno spremljali tudi v prihodnje.

⁵ 8. in 13. teza sprememb Zakona o vrtcih.

⁶ Uradni list RS, št. 12/96, 23/96-popr., 64/01, 108/02, 34/03, 79/03, 65/05.

2.4 Spodbujanje oblikovanja dodatnih prostih mest v zakonsko predvidenih oblikah predšolske vzgoje

2.4.1 Opis nepravilnosti

V revizijskem poročilu je računsko sodišče navedlo, da je naloga ministrstva med drugim tudi spremljanje stanja na področju predšolske vzgoje. S tem naj bi zagotavljalo zaznavanje pomanjkljivosti ter ustrezno ukrepalo za odpravo težav. Računsko sodišče je ugotovilo, da Zakon o vrtcih izvajanje nalog v zvezi z zagotavljanjem prostih mest v vrtcih nalaga lokalnim skupnostim, ministrstvo, kot pristojni organ za pripravo zakonodaje, pa se vključuje predvsem posredno, s svetovanjem občinam, kako ravnati, če dostopnost vrtcev ni zadovoljiva. Računsko sodišče je še ugotovilo, da ministrstvo področja predšolske vzgoje, predvsem v delu, ki se nanaša na zagotavljanje zadostnega števila prostih mest v vrtcih, ne spremlja v zadostni meri in tudi ne predlaga učinkovitih ukrepov oziroma drugih rešitev, s katerimi bi se prisotnost izvajalcev predšolske vzgoje in varstva na sivem trgu zmanjšala.

Kot problematično je posebej izpostavljeno dejstvo, da je država v revidiranem obdobju lokalnim skupnostim za investicije v vrtce namenila 345.835 tisoč tolarjev, kar predstavlja le 3,9 odstotka sredstev, ki so jih občine porabile za investicije v vrtce.

2.4.2 Opis ukrepov

Ministrstvo bo pri spremembah finančnega načrta za leto 2008 in v finančnih načrtih za nadaljnja leta v okviru proračunske postavke 4378 namenilo predvidoma vsaj 30 odstotkov več sredstev za sofinanciranje investicij v vrtce glede na sprejet proračun za leto 2008.

Ministrstvo bo 48 lokalnih skupnosti, ki jim primanjkuje prostih mest v vrtcih, pozvalo, da opredelijo način reševanja obravnavane problematike. Prvi korak v to smer je bila objava najave razpisa za prijavo investicij na področju osnovnega šolstva in predšolske vzgoje (obvestilo ministrstva vrtcem z dne 19. 4. 2007).

Ministrstvo načrtuje, da bo z občinami opravilo tudi operativne razgovore, na katerih bodo pregledali možnosti za zagotovitev zadostnega števila mest, ter proučilo možnost zagotovitve dodatnih prostih mest za predšolske otroke v osnovnih šolah, kjer so se potrebe po kapacitetah zaradi zmanjšanja števila učencev sprostile. Podatki ministrstva kažejo, da se presežek kapacitet v osnovnih šolah in število odklonjenih otrok v vrtcih pojavlja sočasno v sedmih občinah (Brezovica, Kočevje, Kranjska gora, Ljubljana, Maribor, Novo mesto, Oplotnica), kar pomeni, da bi realizacija te možnosti predstavljala finančno in časovno ugodno rešitev problema zagotovitve dodatnih prostih mest.

2.4.3 Ocena ukrepov

Načrtovano povečanje sredstev, namenjenih investicijskim vlaganjem v povečanje kapacitet v vrtcih, ter možnost zagotovitve dodatnih prostih mest za predšolske otroke v osnovnih šolah, ocenjujemo kot zadovoljiv popravljalni ukrep.

Pri tem ocenjujemo, da bo ministrstvo bistveno pripomoglo k povečanju kapacitet v vrtcih le v kombinaciji z izvajanjem drugih možnih ukrepov (navedeni tudi v točki 2.3.2.).

Ministrstvo je kot resorni organ dolžno opozoriti občine, da v okviru veljavne zakonodaje in načrtovanih sprememb le-te, poleg gradnje obstajajo tudi druge, cenejše in v krajšem času izvedljive aktivnosti za povečanje deleža otrok, ki so vključeni v javno-veljavne oblike predšolske vzgoje.

2.5 Vzpostavitev evidenc, ki bodo izkazovale obstoječe stanje glede vrste in števila izvajalcev oziroma oblik predšolske vzgoje z navedbo kapacitet in stanja razpoložljivih mest v različnih programih predšolske vzgoje

2.5.1 Opis nepravilnosti

Računsko sodišče je ugotovilo, da ministrstvo ne vodi evidenc o potrebah in razpoložljivih kapacitetah vrtcev in tako nima podatkov o (ne)dostopnosti vrtcev.

2.5.2 Opis ukrepov

Ministrstvo bo spremljanje stanja dostopnosti vrtcev v prihodnje zagotovilo z več ukrepi.

S spremembo Zakona o vrtcih bo vzpostavilo pravno podlago, s katero bo vrtce obvezalo, da redno objavljajo podatke o številu mest, ki jih zagotavljajo, o številu prostih mest ter podatek o morebitni čakalni dobi. Te podatke bodo morali vrtci posredovati občini kot tudi ministrstvu, da bi oblikovala Info točko na enem mestu.

Ministrstvo bo vzpostavilo javno dostopno Evidenco zavodov in programov, ki bo uporabnikom na voljo na spletnem mestu ministrstva. Evidenca bo vsebovala vse osnovne podatke o vrtcih in njihovih enotah (podatek o številu kapacitet po posameznih enotah, podatek o razpoložljivih prostih mestih v vrtcih po enotah in podatek o morebitni čakalni dobi). Podatek o razpoložljivih prostih mestih in čakalni dobi bodo ažurirali ravnatelji vrtcev sami. Navedena evidenca bo torej obsegala vse podatke iz razvida izvajalcev javno-veljavnih programov, in tudi druge podatke, pomembne za uporabnike, tako da bo na enem mestu za vso Slovenijo vidno stanje vseh vrtcev in programov ter razpoložljivih prostih mest in čakalne dobe.

Ministrstvo pripravo aplikacije zaključuje in jo bo v juniju predvidoma s petimi vrtci vzpostavilo poskusno. V oktobru bo na vsakoletnem srečanju ravnateljic in ravnateljev vrtcev v Portorožu predstavljena evidenca in podana navodila v zvezi z uporabo in ažuriranjem evidence, tako da bo najkasneje do konca leta 2007 evidenca v celoti izvršena.

2.5.3 Ocena ukrepov

Aktivnosti za vzpostavitev evidence zavodov in programov s podatki o razpoložljivih kapacitetah ter pričakovani čakalni dobi za sprejem otroka v posamezen vrtec do konca leta 2007 ocenjujemo kot zadovoljiv popravljani ukrep.

2.6 Izvajanje dodatno plačljivih dejavnosti v okviru in času izvajanja osnovnega programa predšolske vzgoje

2.6.1 Opis nepravilnosti

Vsebinsko prenavo predšolske vzgoje je Strokovni svet zajel v Kurikulu za vrtce, ki ne predpisuje konkretnih tem ter oblik operativnih vzgojnih priprav. Odprtost in procesna naravnost Kurikula za vrtce omogoča, da ti sami oblikujejo različno programsko ponudbo, pri tem pa morajo upoštevati skupne strokovne kriterije, opredeljene s temeljnimi cilji in načeli Kurikula za vrtce. Obogatitvene dejavnosti, ki jih vrtec izvaja občasno, daljši ali krajši čas, v času predpisane obveznosti dela vzgojiteljev z otroki (razne delavnice, Zlati sonček, bralna značka) morajo biti v skladu s cilji Kurikula za vrtce, sredstva za njihovo izvedbo pa so vključena v ceno programa.

Računsko sodišče je ugotovilo, da nekateri vrtci v času izvajanja osnovnega programa vrtca izvajajo tudi dodatno plačljive storitve, ki jih izvajajo predvsem zunanji izvajalci kot dodatne dejavnosti. Gre za dejavnosti, ki so namenjene le tistim otrokom, katerih starši plačajo dodatno poleg cene osnovnega programa vrtca. Po mnenju računskega sodišča to pomeni krčenje vsebin, ki bi morale biti zagotovljene z javno-veljavnim programom ter vključene v ceno osnovnega programa vrtca. Praksa vrtcev, ki organizirajo dodatne dejavnosti kot plačljive storitve v času osnovnega programa, vzpostavlja neenakopravno obravnavanje otrok glede na plačilno sposobnost njihovih staršev.

2.6.2 Opis ukrepov

Ministrstvo je z okrožnico št. 602-5/2007 z dne 19. 4. 2007 (v nadaljevanju: okrožnica) vrtce opozorilo, da je z zahtevano izobrazbo in strokovno usposobljenostjo vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev mogoče kakovostno izvesti cilje posameznih področij dejavnosti, ki so opredeljeni v Kurikulu (gibanje, jezik, umetnost). Z okrožnico je ministrstvo vrtce pozvalo, da najkasneje do konca šolskega leta prenehajo izvajati dodatne plačljive dejavnosti v času osnovnega programa vrtca. Če na željo staršev vrtec organizira dodatne plačljive dejavnosti tudi v prihodnjem šolskem letu, se lahko izvajajo zgolj izven osnovnega programa vrtca.

Vrtci so z okrožnico tudi obveščeni, da bo izvajanje in organizacijo dodatnih dejavnosti v vrtcih v prihodnje redno nadzirala šolska inšpekcija z rednimi in izrednimi nadzori in kršiteljem izrekala ukrepe.

2.6.3 Ocena ukrepov

Ocenjujemo, da je okrožnica ministrstva, s katero vrtce ponovno (po letu 2000) poziva k prenehanju izvajanja dodatnih plačljivih dejavnosti v okviru in času izvajanja osnovnega programa vrtca, ustrezen in zadovoljiv ukrep.

Z navedenim ukrepom bodo tiste obogatitvene dejavnosti, ki potekajo v prostorih vrtcev in za katere so sodelavci vrtca strokovno usposobljeni, v okviru cene in v času izvajanja osnovnega programa vrtca v skladu s cilji Kurikula izvajali strokovni sodelavci vrtca. S tem bo odpravljeno neenakopravno obravnavanje otrok pri izvajanju osnovnega programa vrtca.

3. MNENJE O IZKAZANIH POPRAVLJALNIH UKREPIH

Pregledali smo odzivno poročilo, ki ga je na podlagi zahteve iz revizijskega poročila o zagotavljanju predšolske vzgoje v letih 2003 do 2006 številka 1211-8/2006-20 z dne 14. 2. 2007 pripravilo Ministrstvo za šolstvo in šport. Ocenili smo, da je odzivno poročilo, ki ga je s podpisom in pečatom potrdila odgovorna oseba, dr. Milan Zver, minister za šolstvo in šport, verodostojno.

Zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov smo ocenili na podlagi posredovanega opisa ukrepov in predložene dokumentacije Ministrstva za šolstvo in šport. Menimo, da smo pridobili zadostne in ustrezne podlage in dokaze, da lahko podamo oceno o zadovoljivosti izkazanih ukrepov.

S popravljivimi ukrepi, ki jih je Ministrstvo za šolstvo in šport izkazalo za ugotovitve in ocene, so bili začeti postopki, ki bodo zagotovili, da bodo v revizijskem poročilu ugotovljene nesmotrnosti ter slabosti sistema zagotavljanja predšolske vzgoje, odpravljene.

Ocenjujemo, da so ukrepi, ki jih je sprejelo Ministrstvo za šolstvo in šport v roku 90 dni, ki ga je računsko sodišče v skladu z zakonom lahko določilo, zadovoljivi. Pri oceni zadovoljivosti navedenih popravljalnih ukrepov je računsko sodišče ocenjevalo zgolj predvidene učinke navedenih načrtovanih aktivnosti na izboljšanje sistema predšolske vzgoje ter pri tem ni presojalo ustreznosti izbire posameznih aktivnosti oziroma ukrepov, ki so tako kot sam proces oblikovanja politike predšolske vzgoje v izključni pristojnosti resornega ministrstva.

Tomaž Vesel,
prvi namestnik predsednika

Poslano:

1. Ministrstvo za šolstvo in šport, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu, tu.



RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE · THE COURT OF AUDIT OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija · tel.: +386 (0) 1 478 5800 · fax: + 386 (0) 1 478 5891
sloaud@rs-rs.si · www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office

Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija · tel.: +386 (0) 2 250 5880 · fax: +386 (0) 2 250 5896